

ევროკავშირი
საქართველოსთვის
The European Union for Georgia

პ რ ო ე ქ ო ი

„გურიის, იმერეთისა და რაჭა-ლეჩხუმის
სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციების
საერთო ფორუმი სახელმწიფო მმართველობის
რეფორმის საგზაო რუკის მონიტორინგისთვის“

ცაგერის მუნიციპალიტეტში, საჯარო მმართველობის რეფორმის გატარების პროცესში, მოსახლეობის საჭიროებათა შეფასების ანგარიში

ქ. ქუთაისი
აპრილი - მაისი 2020 წ.

ეს პუბლიკაცია შექმნილია ევროკავშირის მხარდაჭერით.
მის შინაარსზე სრულად პასუხისმგებელია
„მენარმე ქალთა ფონდი“ და შესაძლოა, რომ იგი
არ გამოხატავდეს ევროკავშირის შეხედულებებს.

შესავალი

საჯარო მმართველობის რეფორმამ, რომელიც საქართველოში 2015 წელს დაიწყო, რამდენიმე ეტაპი გაიარა. 2018 წლიდან, მთავრობამ დაიწყო დეცენტრალიზაციის საშუალოვადიან სტრატეგიაზე მუშაობა, რომლის ერთ-ერთი მიზანია ადგილობრივ დონეზე გამჭვირვალობისა და ანგარიშვალდებულების მაღალი სტანდარტის დამკვირდება - მოქალაქეებისთვის უკეთესი მომსახურებისთვის ელექტრონული სერვისების დანერგვით.

სხვადასხვა კვლევების მიხედვით, მუნიციპალიტეტების აღმასრულებელმა და წარმომადგენლობითმა ორგანოებმა 2017 წლის შემდეგ, გამჭვირვალობისა და ანგარიშვალდებულების მიმართულებით, გარკვეული პროგრესი განიცადეს. 2019 წლის შედეგებით, ცაგერის მუნიციპალიტეტმა მოცემული ინდიკატორებით 25%-იანი ზრდა უჩვენა. (საქართველოს მუნიციპალიტეტების ერთიანი ეროვნული შეფასება (2019). წყარო -https://idfi.ge/public/upload/IDFI_2019/General/LSGINDEX_Report_GEO.pdf)

საჯარო მმართველობის რეფორმის საგზაო რუკა (PAR) 2019-2020 წლების სამოქმედო გეგმა ადგილობრივი თვითმმართველობის ნაწილში ორი ამოცანის განხორციელებას ითვალისწინებს: ა) თვითმმართველობის გაძლიერების მიზნით ადგილობრივი ხელისუფლების უფლებამოსილებების გაფართოება; ბ) ადგილობრივ თვითმმართველობებში ელექტრონული სერვისების ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესების მიზნით მუნიციპალიტეტებში ელექტრონული სერვისების ეტაპობრივი განვითარება და გაუმჯობესება.

იმისათვის, რომ საჯარო მმართველობის რეფორმა ადგილობრივ დონეზე ეფექტურად განხორციელდეს, მნიშვნელოვანია სამოქალაქო საზოგადოების მეტი ჩართულობა გამჭვირვალე, ანგარიშვალდებული, ინკლუზიური ადგილობრივი მართვის უზრუნველსაყოფად. ეს, პირველ რიგში, ნიშნავს მოქალაქეების მიერ ადგილობრივი საჭიროებების იდენტიფიცირებას, მათი შემდგომი ადვოკატირებისთვის აქტიურ პოლიტიკურ დიალოგს.

კულტურულ-ჰუმანიტარული ფონდი „სოხუმი“ მენარმე ქალთა ფონდთან და იმერეთის მეცნიერთა კავშირ „სპექტრთან“ პარტნიორობით ახორციელებს პროექტს - „გურიის, იმერეთისა და რაჭა-ლეჩხუმის სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციების საერთო ფორუმი საჯარო მმართველობის რეფორმის საგზაო რუკის მონიტორინგის მიზნით“, რომელსაც აფინანსებს ევროკავშირი.

წინამდებარე კვლევა ჩატარდა „მენარმე ქალთა ფონდის“ ხელმძღვანელობით სამიზნე ორგანიზაციების - ა(ა)იპ „აქტიური მოქალაქე-ანგარიშვალდებული ხელისუფლება“, „ქალთა უფლებებისა და თანასწორობის ცენტრი“ - მიერ. ის მოიცავს ადგილობრივი საჭიროებების კვლევას მოქალაქეთათვის მომსახურების მიწოდების კუთხით PAR ამოცანების კონტექსტში. კვლევის შედეგად გაკეთებული რეკომენდაციები წარედგინება ადგილობრივ ხელისუფლებას, სხვა შესაბამის სტრუქტურებს.

კვლევის მიზანი - ადგილობრივი საჭიროებების კვლევა მოქალაქეთათვის მომსახურების მიწოდების კუთხით - PAR ამოცანების კონტექსტში, მომსახურების გამჭვირვალობის, ეფექტიანობის და ინკლუზიურობის კომპონენტებით.

მეთოდოლოგია - კვლევა ჩატარდა ტრიანგულაციური მიდგომით, რომელიც ითვალისწინებს რაოდენობრივი და თვისებრივი მეთოდოლოგიის გამოყენებას. კვლევის დაწყებამდე შემუშავებულ იქნა კვლევის გეგმა და რაოდენობრივი და თვისებრივი კვლევის კითხვარები.

კვლევის ფარგლებში მოხდა ადგილობრივი მმართველობის შეფასება სამი მიმართულებით: **გამჭვირვალობა, ეფექტიანობა და ინკლუზიურობა**. გამოყენებული იყო 30 ინდიკატორი, რომელთა მიხედვით მოხდა მონაცემთა ინტერპრეტაცია და ანალიზი.

შერჩევის ერთობლიობა - კვლევის გენერალურ ერთობლიობას წარმოადგენდნენ ცაგერის მუნიციპალიტეტის მოქალაქეები. აღნიშნული კვლევა არის რეპრეზენტატიული და იძლევა განზოგადების საშუალებას. **შერჩევა** - კვლევის ჩასატარებლად გამოყენებული იქნა როგორც კლასტერული, ასევე კვოტური შერჩევის პრინციპი. მან მოიცვა სხვადასხვა დემოგრაფიული პროფილის მოქალაქეები. სულ კვლევის ფარგლებში გამოკითხული იყო 174 რესპონდენტი.

კვლევის მონაცემთა ანალიზი განხორციელდა პროგრამა SPSS საშუალებით.

კვლევის ჩატარების დრო - 2020 წლის აპრილი-მაისი.

კვლევის შეზღუდვები - კვლევა ჩატარდა Covid-19-ის პანდემიასთან დაკავშირებული საგანგებო მდგომარეობის პირობებში, რის გამოც რესპონდენტთა უმეტეს ნაწილთან დაკავშირება მოხდა სატელეფონო კომუნიკაციით და ონლაინ-რეჟიმში.

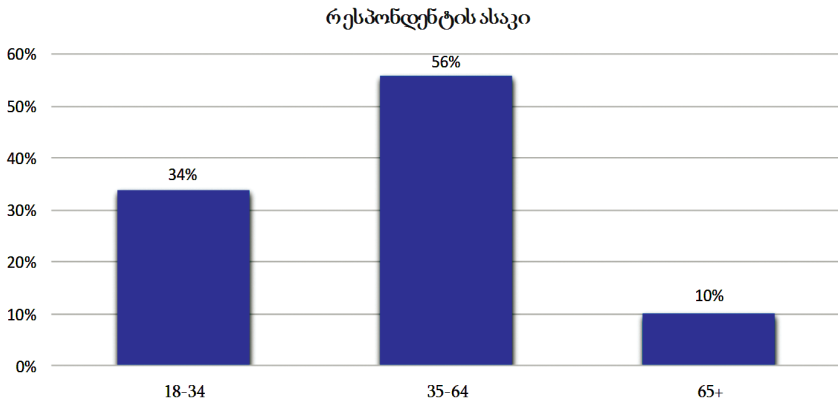
ძირითადი ინფორმაცია:

1. კვლევის დემოგრაფიული სურათი

რაოდენობრივი კვლევაში მონაწილეობა მიიღო ცაგერში მცხოვრებმა 150-მა რესპონდენტმა. მათგან 37% იყო კაცი, ხოლო 63% - ქალი. კვლევის სამიზნე ჯგუფები - სოციალურად დაუცველი პირები, შშმ პირები / მათი ოჯახის წევრები, მარტოხელა მშობლები, ქალები, ახალგაზრდები, პენსიონრები, საჯარო მოხელეები, ადგილობრივი სამოქალაქო ორგანიზაციების წარმომადგენლები.

თვისებრივი კვლევის ფარგლებში ჩატარდა 4 სიღრმისეული ინტერვიუ ადგილობრივ ექსპერტებთან და 4 ფოკუსირებული ჯგუფი ადგილობრივი სოციალური ჯგუფების მონაწილეობით: სოციალურად დაუცველები, ადგილობრივი ინტელიგენცია, ადგილობრივი სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციების წარმომადგენლები, ახალგაზრდები, მცირე მენარმეები, მრავალშვილიანი ოჯახები. ჯგუფები, ძირითადად, იყო ჰომოგენური. გენდერული სურათი - 17 ქალი, 7 კაცი. კვლევა ამ კომპონენტშიც შესრულდა გამჭვირვალობის, ეფექტიანობის, ინკლუზიურობის მიმართულებით.

რაოდენობრივ კვლევაში გამოკითხულთა ასაკობრივი ჯგუფი შემდეგნაირად გადანაწილდა:

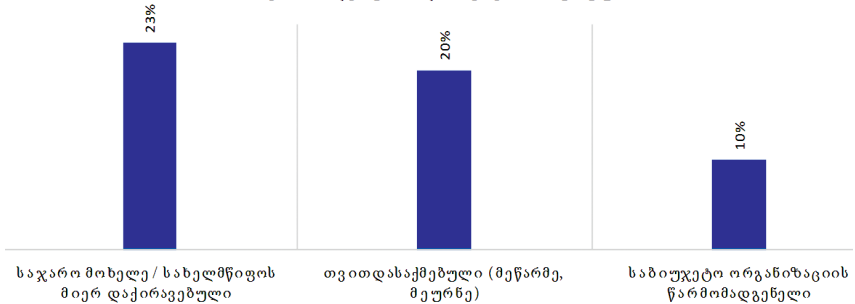
ოჯახური მდგომარეობის მიხედვით, რესპონდენტთა უმეტესი ნაწილი (51%) არის დაქორწინებული, 30% არ არის დაოჯახებული, 14% არის ქვრივი, ხოლო 5% განქორწინებული.

რესპონდენტთა უმრავლესობას აქვს სრული უმაღლესი განათლება (42%), დაახლოებით ერთნაირი პროცენტული გადანაწილება არის სრულ საშუალო განათლებასა (26%) და საშუალო სპეციალურ განათლებას შორის (23%), ხოლო არასრული საშუალო განათლება აქვს რესპონდენტთა 10%-ს.

გამოკითხულთა 63%-ს აქვს განსაკუთრებული სტატუსი, რომელშიც ყველაზე ხშირად დასახელდა სოციალურად დაუცველის სტატუსის ქონა (29%), ასევე კვლევაში ჩართული არიან მრავალშვილიანი ოჯახები (20%) და იძულებით გადაადგილებული პირები (14%).

კვლევის ფარგლებში დაფიქსირდა, რომ გამოკითხულთა 27% არის უმუშევარი. 6% არის სტუდენტი, ხოლო 14% - პენსიონერი. დარჩენილი 53% შემდეგნაირად არის გადანაწილებული:

რესპონდენტთა დასაქმების სტატუსი

საინტერესოა რესპონდენტთა ოჯახების საშუალო თვიური შემოსავალი (ნებისმიერი ფულადი შემოსავლის ჩათვლით), არ იძებნება ოჯახი, რომლის შემოსავალი 100 ლარზე ნაკლებია და ოჯახების შემოსავალი, უმეტესად, თვის განმავლობაში 101-500 ლარს შორის მერყეობს.

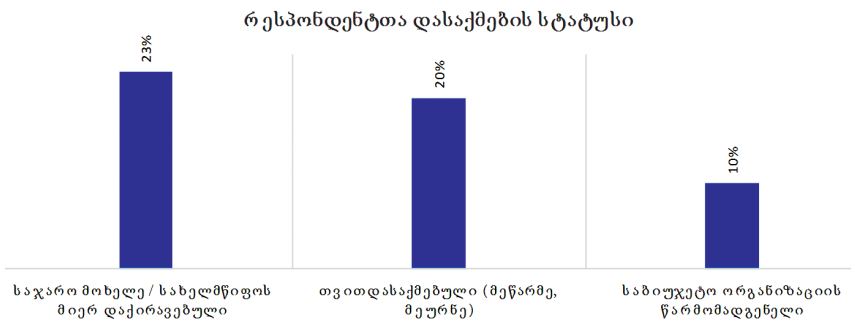
2. გამჭვირვალობა:

როგორც კვლევაში ცხადყო, ცაგერის მცხოვრებთა უმეტესობას (39%-ს) სრულად აქვს ინფორმაცია საჯარო მმართველობის რეფორმის თაობაზე. ნაწილობრივ ფლობს ინფორმაციას გამოკითხულთა 37%, ხოლო 24% არ არის ინფორმირებული. საინტერესოა, რომ ინფორმაციის მიღების ძირითადი წყარო არის ტელევიზია (29%) და არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლები (29%). ასევე, მოსახლეობა ინფორმაციას იღებს შესაბამისი მუნიციპალიტეტის ფეისბუქიდან / ვებგვერდიდან (23%) და სახელისუფლებო სტრუქტურების წარმომადგენლებთან შეხვედრებზე - 16%.

თვისებრივ კვლევაში გამოვლინდა საჯარო მოხელეების და უბრალო მოქალაქეების დამოკიდებულება საჯარო მმართველობის

რეფორმის მიმართ. კვლევის რესპონდენტების პოზიციები მისი მიმდინარეობის და შედეგების შეფასების, გამონვევების კუთხით. ხელისუფლების წარმომადგენელთა შეფასებებში ჩანდა, რომ საჯარო მმართველობის რეფორმის განხორციელება მნიშვნელოვანი ფაქტია თუნდაც იმ თვალსაზრისით, რომ ის იძლევა საშუალებას, ადგილობრივი თვითმმართველობა და მოსახლეობა, ასევე სამოქალაქო ორგანიზაციები მეტად დააახლოვდნენ და მეტი კომუნიკაცია ჰქონდეთ ერთმანეთთან. „*თვითმმართველობის კოდექსით გათვალისწინებული სოფლის საერთო კრებები, პროგრამული ბიუჯეტირება, ბიუჯეტის განხილვა ხდება მოსახლეობასთან უშუალო შემხებლობაში. საინტერესო და აღსანიშნავი მომენტია ისიც, რომ ადამიანებს ამ რეფორმით პეტიციისა და წერილების, საჩივრების ონლაინ წესით წარდგენის საშუალება მიეცათ. ეს, ჩემი აზრით, ერთიორად ზრდის მოსახლეობის ჩართულობას, რადგან ისინი აღარ ეჩხებებიან ბიუროკრატიულ ბარიერებს. ასევე, აღიშნული ქმედება კონტროლის მექანიზმის ეფექტურ შინაარსსაც მოიცავს*“ - საჯარო მოხელე.

როგორც დიაგრამიდან ჩანს, გამოკითხულთა თითქმის ნახევარს მიაჩნია, რომ საჯარო მმართველობის რეფორმა გააუმჯობესებს მოქალაქეთა მომსახურების ხარისხს. დიაგრამაზე ნათლად ჩანს მოქალაქეთა განწყობა:

თვისებრივი კვლევის რესპონდენტებიც ცალსახად აღიარებენ საჯარო მმართველობის რეფორმის დადებით შედეგებს და თვლიან, რომ რეფორმა სანყის ეტაპზეა და მომავალში კიდევ უფრო მეტად გააუმჯობესებს მოქალაქეებისთვის მომსახურების მიწოდების ხარისხს. *„ელექტრონული მომსახურების დანერგვამ ხელი შეუწყო იმას, რომ ადამიანებს აღარ სჭირდებათ გაიღონ ზედმეტი რესურსები და ფიზიკურად გადაადგილდნენ საქმის გასაკეთებლად. ისინი ზედმეტი ქმედებების გარეშე ახერხებენ, მიანვდინონ ხმა თვითმმართველობას პრობლემების გადასაჭრელად და ეს არის, ჩემი აზრით, ყველაზე კარგი ამ რეფორმაში“ - მერიის თანამშრომელი.*

როგორც რაოდენობრივი კვლევის შედეგებმა აჩვენა, მუნიციპალური ელექტრონული სერვისების შესახებ გამოკითხულთა ნაწილი ინფორმირებულია (30%), მეტნაკლებად ინფორმირებულია 42%, ხოლო 25% არის სრულიად არაინფორმირებული. ასევე დაფიქსირდა, რომ გამოკითხულთა 3% არ არის დაინტერესებული აღნიშნული საკითხით.

ფოკუს-ჯგუფებში მონაწილეთა აზრები გაიყო იმასთან დაკავშირებით, საკმარისად არის თუ არა ინფორმირებული მუნიციპალიტეტის მოსახლეობა ელექტრონულ მომსახურებაზე და ზოგადად, თვითმმართველობის საქმიანობაზე. *„მუნიციპალიტეტის ცენტრში არანაირი შეფერხება არაა, რომ ფლობდე ინფორმაციებს, მაგრამ არის სოფლები, სადაც ხელი არ მიუწვდებათ და მათ ისევ ძველი წესით, თანამდებობის პირებთან ინდივიდუალური შეხვედრებით უხდებათ კომუნიკაცია“. სსო-ს წარმომადგენელი. „არ მაქვს ინფორმაცია, რაიონული ცენტრიდან ჩემი სოფელი ძალიან შორსაა და იმდენად ვართ ყოველდღიური პრობლემებით დატ-*

ვირთული, მსგავსი საკითხებისთვის არც გვცალია. თუმცა, ეს თუ რაიმე ჩვენ ცხოვრებას უკეთესობისკენ ცვლის, მზად ვართ, ამის შესახებ მეტი ინფორმაცია მოვისმინოთ“. -მრავალშვილიანი მშობელი. „აუცილებელია ელექტრონული მომსახურების ხელმისაწვდომობა, ამისათვის საჭიროა სოციალური აქტივობები, მოსახლეობისთვის ხელის შეწყობა, რომ ტექნიკურად შეძლოს მომსახურების მიღება“. - ადვოკატი.

ელექტრონულ სერვისებზე ინფორმაციის მიღების ძირითადი წყარო არის შესაბამისი მუნიციპალიტეტის ვებგვერდი / ფეისბუქი (39%), ასევე დიდი როლი აქვთ არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლებს (23%). ხელისუფლების წარმომადგენელთან შეხვედრაზე მიიღო ინფორმაცია 17%-მა, ხოლო ტელევიზიის საშუალებით 10%-მა.

გამოიკვეთა მოქალაქეთა შედარებით აქტიური კატეგორია, რომელმაც კარგად აულო ალლო ელექტრონული მომსახურების ფორმატს და თავის ინტერესებს მიუსადაგა: „მე ხშირად ვინტერესდები ცაგერის მუნიციპალიტეტის ვებ და ფეისბუქგვერდებით, ვნახულობ იქ განთავსებულ ბიუჯეტს, საჯარო მოხელეთა თანამდებობრივ სარგოებს, პირადად მივიღე მონაწილეობა ერთერთი ვაკანსიის კონკურსში, რომელზეც ასევე შევიტყვე ცივილური საიტიდან“. -ადგილობრივი სსო წარმომადგენელი. „გამომიყენებია, მიმიმართავს მერიის სოციალური ქსელის მეშვეობით, მესაჭიროებოდა საბუთებთან დაკავშირებით კონსულტაცია, იყო მოსახერხებელი და კომფორტული“. მენარმე ქალი. „რა თქმა უნდა, ვიყენებ. მუნიციპალიტეტის ვებგვერდის მეშვეობით მომიძიებია ინფორმაცია სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ, ვაკანსიების შესახებ“. - თვითდასაქმებული ქალი.

რესპონდენტებმა გამოყვეს ის მუნიციპალური ელექტრონული მომსახურებები, რომლებიც გამოიყენეს ბოლო წლის განმავლობაში. მათგან ყველაზე ხშირად დასახელდა: ონლაინ-განცხადება ვაკანსიის შესახებ - 18%; საკონტაქტო ინფორმაციის მოძიება მუნიციპალიტეტის თანამშრომელზე - 15%; ბიუჯეტის შესახებ ინფორმაცია - 12%; საკრებულოს ნორმატიული აქტები / დადგენილებები - 8%; შესყიდვების გეგმა, ანგარიში - 7%; საჩივრის, წინადადების წარდგენა - 4%; ანგარიშების გაცნობა - 3%; შეხვედრაზე დარეგისტრირება - 2%; საკრებულოს სხდომების დღის წესრიგის / ოქმების გაცნობა - 1%; ელექტრონული პეტიცია - 1%; საინტერესოა, რომ რესპონდენტთა 6%-ის პასუხებით, მას მსგავსი მომსახურება არ აინტერესებს, 13%-ს ხელი არ მიუწვდება, ხოლო 7%-ის აზრით, მათ არა აქვთ სათანადო უნარ-ჩვევები.

თვისებრივი მონაცემების ანალიზი გვიჩვენებს, რომ მოქალაქეებს ხელისუფლებასთან უფრო მეტად პასიური კომუნიკაცია აქვთ. სარგებლობენ ვებგვერდით, ფეისბუქგვერდით, მაგრამ არ იჩენენ აქტიურობას ორმხრივი კომუნიკაციისთვის: *„მუნიციპალიტეტის გვერდი წინა წელს სთხოვდა მოსახლეობას, მიეწოდებინა მომავალი წლის ბიუჯეტში გასათვალისწინებელი მათთვის სასურველი პროექტების ჩამონათვალი, თუმცა შემდეგ რამდენად განხორციელდა, არ ვიცი“*. - მცირე მენარმე.

გამოკითხვის ფარგლებში გამოიკვეთა სხვადასხვა შეხედულება, თუ რაზე უნდა გაკეთდეს აქცენტი რეფორმის პროცესში მოსახლეობისთვის მიწოდებული მომსახურების გასაუმჯობესებლად. რესპონდენტთა მოსაზრებით, მთავარი აქცენტი უნდა გაკეთდეს სახელმწიფო ელექტრონულ სერვისებზე საზოგადოების

დროულ და სრულფასოვან ინფორმირებაზე (33%), 15%-ს მიაჩნია, რომ აქცენტი უნდა გაკეთდეს განსაკუთრებით მოწყვლადი ჯგუფების (მაგ. მრავალშვილიანი, მარტოხელა დედების, ძალადობის მსხვერპლი ქალების, ბავშვების, შშმ პირების და სხვა) საჭიროებებზე და პრიორიტეტებზე მორგებული მომსახურების შეთავაზებაზე. რიგით მესამე (12%) საჭიროებად სახელდება საჯარო მოხელეთა კომპეტენციის ზრდა. საჯარო მოხელეთა ანაზღაურების ზრდის საჭიროებას ხედავს გამოკითხულთა 4%. მომსახურების რაოდენობის და ტერიტორიული დაფარვის ზრდის (ხელმისაწვდომობის უზრუნველსაყოფად) აუცილებლობა აღნიშნა 9%-მა.

რესპოდენტების ნაწილი აღნიშნავს, რომ ან არ ხდება, ან ნაკლებია ინფორმაციის მიწოდება ელექტრონული მომსახურების გამოყენების გზების და ფორმების შესახებ: *„არც ვიცოდი პირადობის მონმობით რაიმე მომსახურეობის მიღება თუ არის შესაძლებელი“*. - მრავალშვილიანი მამა.

მოქალაქეთა განცხადებით, მათთვის სოციალურად მნიშვნელოვან ინფორმაციას, ძირითადად, არასამთავრობო ორგანიზაციები აწვდიან.

ხდება იმის გაცნობიერება, რომ ელექტრონული მომსახურება ყველასთვის ხელმისაწვდომი არაა, ამიტომ მუნიციპალიტეტს დამატებით ძალისხმევის გატარებაც უწევს მოქალაქეთა ინფორმირებისთვის: *„მუნიციპალიტეტის მერიაში არსებობს ცხელი ხაზი, ასევე გამოდის თვითმმართველობის საინფორმაციო ბიულეტენი, ასევე იყენებენ შეხვედრებს და საკრებულოს ღია სხდომებს. სოფლებში გამოიყენება საინფორმაციო დაფები“*. -საჯარო მოხელე.

კვლევის მონაწილეები მიიჩნევენ, რომ ინტერნეტთან წვდომა ყველას არ აქვს, ამიტომ მოქალაქეების ინფორმირება უნდა ხდებოდეს ტელევიზიით, მოკლე ტექსტური შეტყობინებით, ადგილობრივი გაზეთით. ასევე დასახელდა მერის წარმომადგენელი, რომელსაც უნდა ჰქონდეს შესაბამისი უფლებამოსილება და კომპეტენცია, რომ მოსახლეობის ინფორმირებას შეუწყოს ხელი.

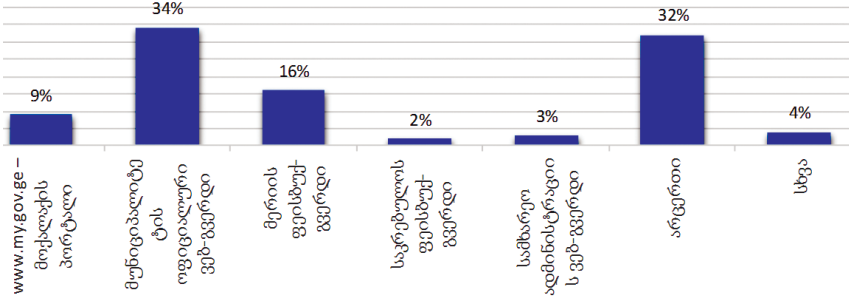
ითქვამს, რომ მუნიციპალიტეტის მერიას შექმნილი აქვს სპეციალური სამსახურები, მაგალითად ა / აიპ „ქალთა უფლებებისა და გენდერული თანასწორობის ცენტრი“, შშმ პირთა დახმარებისა და საჭიროებათა კვლევის კომისია, სოციალურ საკითხთა შემსწავლელი კომისია და სხვა, რომლებიც აწარმოებენ შესაბამის კვლევებს და მისი შედეგები ასახულია მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტში.

ფოკუს-ჯგუფის დისკუსიებზე გაკეთდა რიგი შეფასებები, დასახელდა გამოწვევები, რომელთაც შეიძლება, საფრთხე შეუქმნან რეფორმის წარმატებას და ის ერთგვარ დეკლარირებულ და არარეალიზებულ ფორმატად აქციონ. *„რაც შეეხება გამოწვევას, ვფიქრობ, რომ დასახვეწია მოხელეთა გამოცდის მიუკერძოებელი სისტემის დანერგვა. ამ რეფორმის განხორციელების შემთხვევაში, მეტი ნდობა გაუჩნდებათ ადამიანებს საჯარო მოხელეთა მიმართ“.* - მუსიკის პედაგოგი.

საინტერესოა მონაცემები, თუ რომელ სერვისებს იყენებენ რესპონდენტები:

ყველაზე ხშირად დაფიქსირდა მუნიციპალიტეტის ოფიციალური ვებგვერდის გამოყენება (34%), ასევე ხშირია საქმეოქალაქო პორტალის www.my.gov.ge-ს გამოყენებაც (16%).

ადგილობრივი მომსახურების მისაღებად რომელ ელექტრონულ სერვისებს იყენებთ?

■ ეფექტიანობა

ადგილობრივი თვითმმართველობის საქმიანობის ეფექტიანობის საკითხში საჯარო მოხელეების შეფასებები, ხშირ შემთხვევაში, პოზიტიურია. თუმცა, რესპოდენტებმა თავი არ აარიდეს გამოწვევებზე საუბარსაც: „*მუნიციპალიტეტი ცდილობს, მოქალაქეებს მიანოდოს საჭიროებებსა და პრიორიტეტებზე მორგებული სერვისები. მუნიციპალიტეტის მერიაში შექმნილია სამსახური, რომელიც იკვლევს სპეციფიკური ჯგუფების საჭიროებებს*“. - საჯარო მოხელე.

„*მოქალაქეთა სპეციფიკური ჯგუფების საჭიროებათა კვლევის/ ანალიზის პროექტის მუნიციპალიტეტში ნაკლებად არის და, ალბათ, საჭიროა, კვლევები და, შესაბამისად, ანალიზი სხვადასხვა სფეროში, რათა თვითმმართველობის მუშაობა უფრო ეფექტური და მოსახლეობაზე მაქსიმალურად მორგებული გახდეს*“. - მერიის თანამშრომელი.

საინტერესო იყო ხედვა, რომ ამ საკითხში უნდა გაიზარდოს საკრებულოს ჩართულობა და მან შეასრულოს მონიტორინგის მნიშვნელოვანი ფუნქცია.

ადგილობრივი ხელისუფლების ანგარიშვალდებულებაზე საუბრისას, რაოდენობრივმა კვლევამ უჩვენა, რომ გამოკითხულთა 33%-ის აზრით, ადგილობრივი ხელისუფლება მოსახლეობას სრულად აწვდის ინფორმაციას მის მიერ განხორციელებულ საქმიანობაზე. 39% თვლის, რომ ინფორმაცია ნაწილობრივ არის მინოდებული, ხოლო 8%-ს მიაჩნია, რომ ადგილობრივი ხელისუფლება მოსახლეობას არ აწვდის ინფორმაციას განუხლებულ მომსახურებაზე.

თვითმმართველობის მომსახურების ეფექტიანობის საკითხი ფოკუს-ჯგუფებზეც აქტიური დისკუსიების თემა იყო. ხაზგასმული იყო ადგილობრივ დონეზე დიალოგის აუცილებლობა, პრიორიტეტების გამოვლენაში მოქალაქეების ჩართვის მნიშვნელობა.

გაჟღერდა მოქალაქეთა ხედვები სოციალური პოლიტიკის ეფექტურობასთან მიმართებით. მათი აზრით, უმჯობესია, სოციალური სფერო უფრო მეტი პროგრამით იყოს წარმოდგენილი. აუცილებელია ახალგაზრდების ადგილზე დამაგრებისა და წახალისების მიზნით ღონისძიებების დაგეგმვა, ახალგაზრდებთან შეხვედრები და სწავლებები, ასევე საჭიროდ მიაჩნიათ ადგილობრივ ბიუჯეტში გათვალისწინებული იქნას ახალგაზრდების მიერ მცირე ბიზნესის დასაწყებად საჭირო ფინანსები.

გამოიკვეთა თვითმმართველობასთან, ადგილობრივ არასამთავრობო ორგანიზაციებთან თანამშრომლობის პოზიტიური

პრაქტიკა. „მოსახლეობასთან შეხვედრებზე გამოკვეთილი საჭიროებები და განცხადებები მეტნაკლებად აისახება ხოლმე პროგრამულ ბიუჯეტში, ინფრასტრუქტურული ობიექტების დაგეგმარებაში. მე ასეთი შემთხვევა მქონდა, რომ ჩემი ქუჩის მოსახლეობის მოთხოვნა კანალიზაციის სისტემის გაკეთებაზე, დაკმაყოფილდა. პრიორიტეტების შესწავლა არასამთავრობო ორგანიზაციების კვლევების საფუძველზე და თვითმმართველობის წარმომადგენლებთან ღია შეხვედრებზე ხდება, ძირითადად“. -ბალის ფსიქოლოგი.

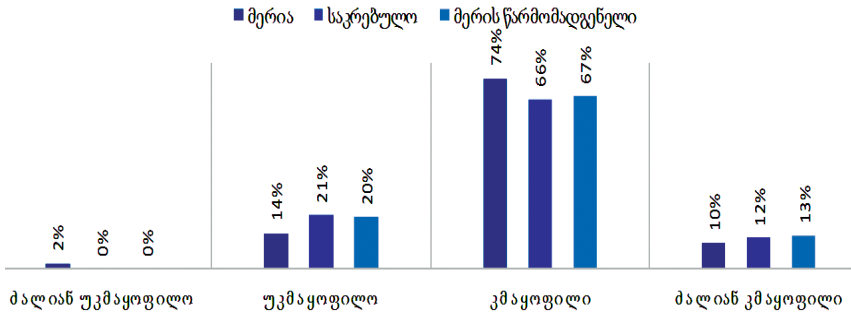
მომსახურების ეფექტიანობის შეფასებისთვის მნიშვნელოვანია, რამდენად მოხერხებული და მარტივი, კომფორტულია შემოთავაზებული მომსახურება. ამ კუთხით, გამოკითხულთა თითქმის ნახევარს (49%) მიაჩნია, რომ თვითმმართველობის უწყებებისთვის სერვისის მისაღებად ელექტრონული ფორმით მიმართვა მარტივი პროცედურაა. 8%-ს მიაჩნია, რომ პროცედურა რთულია, ხოლო 43%-ს უჭირს პასუხის გაცემა.

ბოლო ერთი წლის განმავლობაში, რესპონდენტთა მხოლოდ 16%-ს აქვს გამოყენებული ელექტრონული ჩანერის პრინციპი. სრულ უმრავლესობას, 74%-ს არ უსარგებლია სასურველი უწყების წარმომადგენელთან ელექტრონული ჩანერით, ხოლო 11%-ს არ ჰქონდა ამის შესახებ ინფორმაცია.

ფოკუს-ჯგუფებზეც დაფიქსირდა, რომ მოქალაქეები უფრო ცოცხალ კომუნიკაციებს ანიჭებენ უპირატესობას: „მუნიციპალიტეტში დანიშნულია საკონტაქტო პირი სამოქალაქო ორგანიზაციებთან ურთიერთობისთვის“. - სსო-ს წარმომადგენელი.

კვლევის ფარგლებში რესპონდენტებმა დააფიქსირეს კმაყოფილების ხარისხი მერიის, საკრებულოს და მერის წარმომადგენლის მხრიდან მიღებულ მომსახურებაზე. ძირითადად, მათი დიდი უმრავლესობა გამოხატავს კმაყოფილებას სამივე რგოლის მიმართ. *შეფასებები მოცემულია დიაგრამაში:*

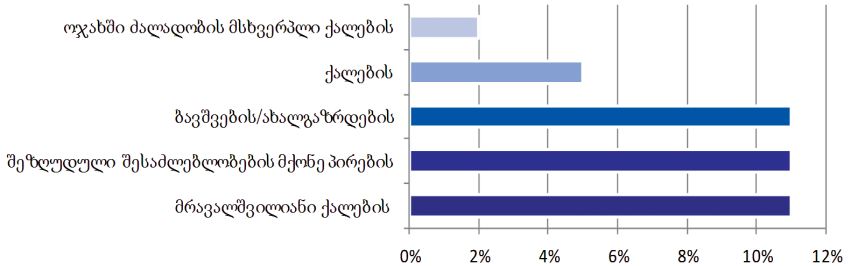
ზოგადად ყველაფრის გათვალისწინებით, როგორ შეაფასებდით მიღებულ მომსახურებით კმაყოფილებას?

რესპონდენტთა უმრავლესობის პასუხებით (75%), მიმართვის შემთხვევაში, თვითმმართველობამ მათ, ან მათი ოჯახის წევრს მოუგვარა კონკრეტული პრობლემა, რომლისთვისაც მიმართეს.

გამოკითხულთა უმრავლესობას მიაჩნია, რომ მთლიანად მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის საჭიროებები თანაბრად არის გათვალისწინებული (43%), ხოლო 26% მიიჩნევს, რომ სპეციფიკური საჭიროებების გათვალისწინება ნაკლებად ხდება. კვლევის მონაწილეებმა გამოყვეს ის ფაქტორები, რომელთა საჭიროებებსაც, მათი აზრით, განსაკუთრებით ითვალისწინებს მუნიციპალიტეტის ხელმძღვანელობა:

ჩამოთვლილთაგან, მუნიციპალიტეტი რომელი ჯგუფის საჭიროებებს ითვალისწინებს უფრო მეტად?

საჭიროებებზე ორიენტაციის საკითხი გამოიკვეთა თვისებრივ მონაცემებშიც: *„ხანდაზმულთა და უსახლკართთა საჭიროებების მოგვარება ისე, როგორც ამას აკეთებს თვითმმართველობა, ვფიქრობ, რომ ეფექტურია, ისინი იღებენ ხარისხიან საჭირო მომსახურეობას, ყურადღებას ვამახვილებ უმწეოთა კვებასა და უსახლკართთა დაბინავებაზე“*. - ადვოკატი.

ამასთან ერთად, დასახელდა საკითხები, რომლებიც, მოქალაქეთა აზრით, საჭიროებენ სპეციფიკურ მიდგომებს: გამოიკვეთა განსაკუთრებული მონყვლადობის ხარისხის მქონე მოქალაქეების მძიმე მდგომარეობა, ვინც სახელმწიფო პროგრამებით არ სარგებლობს, არც დასაქმებულია.

სოციალურად დაუცველი მრავალშვილიანი მამის მოსაზრებით, განსაკუთრებულ კონტროლზეა ასაყვანი მრავალშვილიანი ოჯახები, ხანდაზმულები. *„ზოგიერთ ოჯახში საერთოდ არავინ მუშაობს, სოციალური დახმარებაც არ ეძლევათ და ისინი ხანდაზმულების პენსიით არსებობენ, კარგი იქნებოდა ასეთი ოჯახების შესწავლა და მათთვის სამუშაო ადგილის შექმნა, ან რაიმე სახით დახმარება, რომ შემოსავალი გაუჩნდეთ“*.

რესპონდენტებმა გამოხატეს შეშფოთება მიგრაციის მასშტაბების გამო. *„ყველაზე მთავარია ისეთი პროექტების განხორციელება, რომელიც შეაჩერებს რეგიონიდან მოსახლეობის გადინებას. კარგი იქნებოდა სოციალური სანარმოების შექმნა, ახალგაზრდების დაინტერესება, რომ დაბრუნდნენ რაიონში“.*
- თვითდასაქმებული ქალი.

კვლევის მონაწილეთა აზრით, ძალიან მნიშვნელოვანია სოფლის მეურნეობის მხარდაჭერა და ახალი ტექნოლოგიების კუთხით მოსახლეობის დახმარება, საკონსულტაციო სერვისების განვითარება. მათ ასევე ძალიან მომხიბვლელად მიაჩნიათ ტურიზმის განვითარების პერსპექტივა და ამ საკითხში მოქალაქეთა და მთლიანად მუნიციპალიტეტის მნიშვნელოვან ეკონომიკურ სარგებელს ხედავენ.

თვისებრივ კვლევაში ამ საკითხებზე საუბრისას გამოიკვეთა დეცენტრალიზაციის თემა: საჯარო მოხელეებსაც და მოქალაქეებსაც საერთო აზრი აქვთ საკითხზე, რომ რეალური თვითმმართველობის განხორციელების პროცესში აუცილებელია, მკაფიოდ იყოს გამიჯნული მუნიციპალიტეტებისა და დარგობრივი სამინისტროების კომპეტენციები.

საჯარო მოხელეთა აზრით, თვითმმართველი ერთეულის მიერ კანონით დაკისრებული უფლებამოსილებების განხორციელება აუცილებლად მოითხოვს ამ უფლებამოსილებების გასატარებლად საჭირო ფინანსურ თუ მატერიალური რესურსებს, მეტ დამოუკიდებლობას, რაც ამ ეტაპზე თვითმმართველობას არ გააჩნია. შესაბამისად, დეცენტრალიზაციის ერთ-ერთი ძირითადი მიმართულება უნდა იყოს თვითმმართველი ერთეულის ეტაპობრივად გაზრდილი უფლებამოსილებების უზრუნველყოფა სათანადო რესურსებით. *„არის ისეთი საკითხები, რისი მოგვარებაც დელეგირებული უფლებამოსილების ფარგლებში იქნებოდა შე-*

საძლებელი და ეს აამაღლებდა ნდობას საჯარო სამსახურების მიმართ, მაგალითად, სოციალური დახმარების დანიშვნა-მოხსნის საკითხი, სადაც საერთოდ არ გააჩნია უფლებამოსილება თვითმმართველობას“. „მეტი მონაწილეობა უნდა შეეძლოს სოციალურად დაუცველი ოჯახების განსაზღვრაში და სტატუსის მინიჭებაში, უფრო მეტი კომპეტენციები უნდა ჰქონდეს განათლების, სოფლის მეურნეობის, ჯანდაცვის და სხვა სფეროებში.“ - ადგილობრივი საჯარო მოხელეები.

გულისტკივილით იქნა აღნიშნული, რომ ადგილობრივი მოსახლეობა თავისი პრობლემების გადასაწყვეტად, პირველ რიგში, თვითმმართველობას მიმართავს და ბევრია აქტუალური საკითხი, რომლის მოგვარება მათთვის სასიცოცხლოდ აუცილებელია, ამის უფლებამოსილება კი მუნიციპალიტეტს არ გააჩნია. „ეს ადამიანებისთვის ცუდი ასახსნელია და როგორი საჯაროც არ უნდა გახადო ინფორმაცია, მაინც გაუგებარი იქნება მათთვის“. „უამრავი თემაა ისეთი, რაც ანგარიშვალდებულების კუთხით, სულ ცოტა, უხერხულ სიტუაციაში აგდებს პირდაპირი წესით არჩეულ ხელისუფალს“. „ადგილობრივმა ორგანოებმა დამოუკიდებლად და თამამად რომ იმოქმედონ საკუთარი უფლებამოსილების განსახორციელებლად, ეს გაზრდის ხელისუფლების ნდობას და ავტორიტეტს მოსახლეობაში“. - ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენლების მოსაზრებები.

დეცენტრალიზაციის საკითხში ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენელთა პოზიციებს მთლიანად იზიარებენ მოქალაქეები. „არასწორად მიგვაჩნია თვითმმართველობის უგულვებელყოფა მოქალაქეებისთვის უმნიშვნელოვანეს ბევრ საკითხში, მათ შორის - სოციალური დახმარების დანიშვნა-მოხსნის საკითხში, სადაც საერთოდ არ გააჩნია უფლებამოსილება თვითმმართველობას.“ -სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციის წარმომადგენელი.

■ ინკლუზიურობა

კვლევის მონაწილეთა მიერ შეფასდა ადგილობრივ დონეზე მოქალაქეთა მონაწილეობის ხარისხი. ითქვა, რომ ამ საკითხში ადგილობრივი ხელისუფლებისგან არანაირი წინააღმდეგობა არ არის, პირიქით, ხდება დეკლარირება, რომ მიესალმებიან მოქალაქეთა აქტიურობას, მაგრამ, რეალობაში, ეს ხდება მხოლოდ აქტიური არასამთავრობო სექტორისა და მათ მიერ გააქტიურებული სათემო ჯგუფების ხარჯზე. არასაკმარისად არის გამოყენებული ადგილობრივი გენდერული თანასწორობის საბჭოს, სამოქალაქო მრჩეველთა საბჭოს რესურსი. *„მოქალაქეთა ჩართულობა გამოიხატება კრებებში, საკრებულოს სხდომებზე მონაწილეობაში, მერიასთან ფუნქციონირებს სამოქალაქო მრჩეველთა საბჭო, ქვეყნდება ანგარიშები. მაგრამ მოქალაქეთა მონაწილეობა მართვაში ნაკლებად საგრძნობია, რადგან თვით მოქალაქეები არიან ნაკლებად აქტიურები ამ პროცესში“.* -სსო-ს წარმომადგენელი.

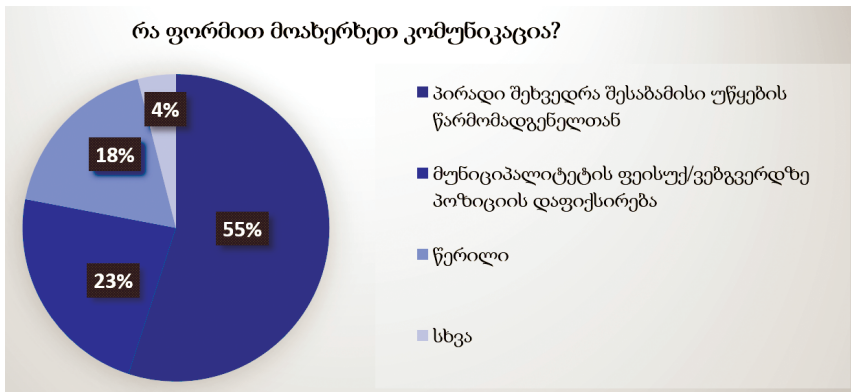
თვითმმართველობის წარმომადგენლებიც აცნობიერებენ, რომ მოქალაქეთა ჩართულობის გარეშე ადგილობრივ თვითმმართველობის უფლებამოსილების სრულფასოვნად განხორციელება ვერ მოხდება. თუმცა, მათივე აღიარებით, ამ საკითხში სერიოზულ შედეგებზე საუბარი არ შეიძლება. მოქალაქეთა ჩართულობის ფორმების გამოყენება სათანადოდ არ ხდება.

რაოდენობრივი კვლევის რესპონდენტთა 40% ფიქრობს, რომ ადგილობრივი საჯარო მოხელეები ნაწილობრივ აცნობიერებენ მოქალაქეთა ჩართულობის მნიშვნელობას; 9%-ის აზრით, ისინი საერთოდ ვერ აღიქვამენ ამ საჭიროებას. 27% მიიჩნევს, რომ მოქალაქეთა ჩართულობის საჭიროება სრულად არის გაცნობიერებული. მათ დაასახელეს საკითხები, სადაც ხდება მოქალაქეთა ჩართულობის წახალისება: ადგილობრივი პრიორიტეტების გან-

საზღვრის პროცესი (34%), მოქალაქეთა საჭიროებების იდენტიფიცირება (18%), მოქალაქეების ინიციატივების განხილვა (მაგ. სამოქალაქო ბიუჯეტი) - 13%, მუნიციპალური პროგრამების შემუშავება - 15%, ადგილობრივი ბიუჯეტის განხილვა - 4%.

რესპონდენტები, უმეტესად, მონაწილეობენ დასახლების კრებებში 56%.

კვლევის ფარგლებში გაირკვა, რომ რესპონდენტთა 45%-ს არ ჰქონია მცდელობა, რომ მომსახურებასთან დაკავშირებული შენიშვნები მიენოდებინა შესაბამისი უწყებისთვის. მოქალაქეები, უმეტესად, იყენებენ პირად შეხვედრას შესაბამისი უწყების წარმომადგენელთან (55%).

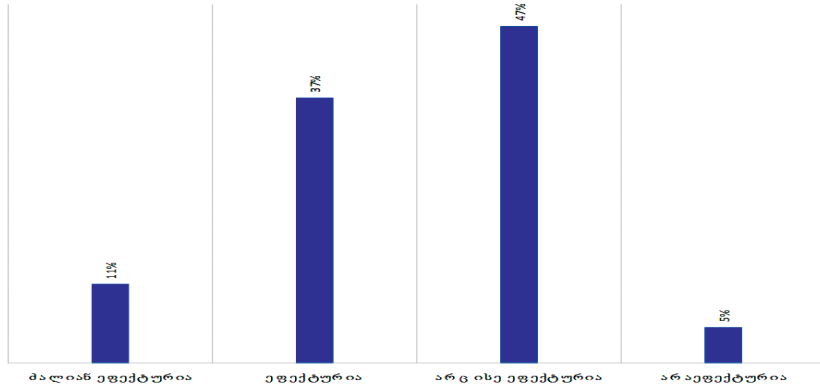
მოქალაქეებს აქვთ სამოქალაქო აქტიურობის ფრაგმენტული მცდელობები, რომელსაც აკლია სათანადო მუხტი: *„გვკონდა მცდელობა პეტიციის წარდგენისა, თუმცა ბოლომდე ვერ მივიყვანეთ და ვერ დავარეგისტრირეთ“*. - ადვოკატი. *„ქალები საკმაოდ გააქტიურდნენ ბოლო პერიოდში შეხვედრებსა და წინადადებების წარდგენაში. იმედია, ეს ტენდენცია გაგრძელდება“*. - ბალის ფსიქოლოგი. დასახელდა მოქალაქეების საჭიროებები თვითმმართველო-

ბასთან კონსტრუქციული დიალოგისა და მეტი ჩართულობის უზრუნველსაყოფად. მათგან ყველაზე აქტუალურია კონსულტაციის მიზნით, ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენლების პერიოდული შეხვედრები მოქალაქეებთან (52%); მოქალაქეთა ინიციატივების გათვალისწინება სამოქალაქო ბიუჯეტის პრაქტიკის გაძლიერების გზით (13%); მუნიციპალური პროგრამების შემუშავების და ბიუჯეტის განხილვის პროცესში მოქალაქეების ჩართვა (12%); უფრო მეტი დარგობრივი პროფილის / სპეციფიკურ საკითხებზე პასუხისმგებელი საჯარო მოხელის შტატის არსებობა (8%); გენდერული თანასწორობის, სამოქალაქო მრჩეველთა და სხვა საბჭოების ფორმატის ქმედითობის გაზრდა (8%); ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის გამოყენება და ნახალისება (4%);

გამოიკვეთა პოზიცია, რომ ეფექტიანი და გამჭვირვალე მმართველობის უზრუნველსაყოფად აუცილებელია სამოქალაქო საზოგადოების როლის გაზრდა, მათი აქტიური მონაწილეობა მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის ინფორმირების, საჭიროებათა გამოვლენისა და რეკომენდაციების შემუშავებაში. ფოკუს-ჯგუფების განმავლობაში არაერთხელ იყო ხაზგასმული მათი განსაკუთრებული როლი ადგილობრივ სოციალურ პოლიტიკაში, ინფორმირებასა და განათლებაში, ჩანდა ნდობის ხარისხი. *„ფაქტია ის, რომ სამოქალაქო ორგანიზაციების მუშაობა და ჩართულობა ეფექტურია, რადგან ისინი ნომენკლატურულად და თანამდებობრივად არ არიან მოვალენი „ზემდგომების“ წინაშე, ამიტომ მათ მეტი გახსნილი მუშაობის საშუალება აქვთ და არიან მეტად გულწრფელები“.*-სსო-ს წარმომადგენელი ქალი.

რაოდენობრივ კვლევაში სამოქალაქო ორგანიზაციების მუნიციპალიტეტთან თანამშრომლობა მოქალაქეთა კეთილდღეობის ხელშეწყობისთვის შემდეგნაირად ფასდება.

რამდენად ეფექტურია სსო თანამშრომლობა ადგილობრივ ხელისუფლებასთან მოქალაქეთა კეთილდღეობის ხელშეწყობისთვის?

რესპონდენტები ადგილობრივი სამოქალაქო ორგანიზაციების როლს საჯარო მმართველობის რეფორმების განხორციელებაში ძირითადად ხედავენ შემდეგი მიმართულებით: ინფორმირება / განათლება 23%; მოქალაქეთა უფლებების დაცვა 16%; მოსახლეობის საჭიროებების მიტანა ხელისუფლებასთან 13%; ადგილობრივ დონეზე არსებული პრობლემის გადანყვევის ადვოკატირება 11%; მოქალაქეთა სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების მხარდაჭერის ღონისძიებების განხორციელება 10%; ადგილობრივი სამართლებრივი აქტების მიღების, ცვლილებების და შესწორებების ლობირება 9%; რეფორმის მიმდინარეობის კონტროლი / მონიტორინგი 8%; მოსახლეობასა და ადგილობრივ ხელისუფლებას შორის დიალოგის / ადგილობრივი ჩართულობის ხელშეწყობა 6%;

რესპონდენტებმა დააფიქსირეს თავიანთი მოსაზრება, თუ რომელი მიმართულებით თვლიან საჭიროდ ადგილობრივი ხელისუფლების ადამიანური და ფინანსური რესურსის მიმართვას. ყველაზე პრიორიტეტულ საკითხებად დასახელდა სოციალური

დახმარება 16%; ჯანდაცვა 15 %; ეკონომიკური განვითარების ხელშეწყობა და შესაბამისი გარემოს შექმნა ადგილებზე 13%; ინფრასტრუქტურა (გზები, ხიდები და სხვ.) 8%; კულტურა-განათლება 7%.

საბოლოოდ, რაოდენობრივი კვლევის ფარგლებში, რესპონდენტებმა გამოყვეს კონკრეტული ადგილობრივი ღონისძიებები, რომლებიც მნიშვნელოვანია მათი საჭიროების დასაკმაყოფილებლად. ესენია: ადგილობრივი დასაქმება; სოციალური შემწეობის გაზრდა; ახალგაზრდების ხელშეწყობა; სოციალური სანარმოების შექმნა; ინფრასტრუქტურის მოწესრიგება; მდინარეებზე ჯებირსამაგრი სამუშაოების ჩატარება; ფერმერების ხელშეწყობა; ბიზნესის წახალისება; შშმ პირებისთვის ადაპტირებული გარემოს შექმნა; ტრანსპორტის პრობლემის მოგვარება; ჯანდაცვის მომსახურების გაუმჯობესება; სპორტული და კულტურული, ასევე განათლების ღონისძიებების ჩატარება; კინოდარბაზის აღდგენა; ცენტრალური ბაზრის გაკეთება; ძალადობის მსხვერპლ ქალთა თავშესაფრის მოწყობა; მიუსაფარ ცხოველთა თავშესაფრის მოწყობა; მეღვინეობის ხელშეწყობა; სკოლამდელი განათლებისთვის მეტი ყურადღების მიქცევა; საჯარო განხილვები და შეხვედრები მოსახლეობასთან; გადამზადების პროგრამები; ტურისტული ცენტრის შექმნა; სასმელი წყლის პრობლემის მოგვარება; სურსათის უვნებლობა; უსახლკაროების თავშესაფრის მოწყობა; ინტერნეტზე ხელმისაწვდომობა; გენდერული ბიუჯეტის შექმნა; მიგრაციის შესაჩერებლად განვითარების პროგრამების დანერგვა; მინების დაკანონება; საინფორმაციო ცენტრის შექმნა; პარკებისა და სკვერების გაშენება.

საინტერესოა, რომ სპეციფიკური საჭიროების (სოციალურად

დაუცველი, იგპ, მრავალშვილიანი ოჯახი და ა.შ.) ქონის მიუხედავად, ყველა ჯგუფი მიიჩნევს, რომ კონსტრუქციული დიალოგის და მეტი ჩართულობის უზრუნველსაყოფად საჭიროა კონსულტაციის მიზნით, ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენლების პერიოდული შეხვედრები მოქალაქეებთან.

ასევე, საინტერესო ტენდენცია გამოიკვეთა ასაკობრივ ჯგუფებთან მიმართებაში. მონაცემების სტატისტიკური დამუშავების შედეგად დაფიქსირდა კორელაცია ასაკის მატებასა და საჯარო მმართველობის / სამსახურის რეფორმაზე ინფორმირებულობას შორის - რაც უფრო იზრდება ასაკი, მით უფრო იზრდება ინფორმირებულობის დონე. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ ქალებში ინფორმირებულობის დონე 9%-ით უფრო მაღალია, მამაკაცებთან შედარებით.

გამოიკვეთა, რომ რესპონდენტები რეფორმის პროცესში ხედავენ სხვადასხვა აქცენტების საჭიროებას, რათა გაუმჯობესდეს მოსახლეობისთვის მიწოდებული მომსახურება. პასუხების დიფერენციაცია აღნისანიშნავია გენდერულ ჭრილში, რადგან ქალების უმეტესობა (31%) თვლის, რომ განსაკუთრებით მონყვლადი ჯგუფების საჭიროებებზე და პრიორიტეტებზე მორგებული მომსახურების შეთავაზებაა მთავარი საჭიროება, მაშინ როდესაც მამაკაცთა უმრავლესობისთვის (31%) მთავარი საჭიროება არის სახელმწიფო ელექტრონულ სერვისებზე საზოგადოების დროული და სრულფასოვანი ინფორმირება.

კვლევის დროს ვერ მოხერხდა ადგილობრივ კერძო სექტორთან თანამშრომლობის პრაქტიკის გამოვლენა, გარდა იმისა, რომ გამოითქვა მოსაზრებები ამ საკითხის დღის წესრიგში დაყენების საჭიროებასთან და სათანადო მექანიზმების შექმნის აუცილებლობასთან დაკავშირებით.

დასკვნა

ცაგერის მუნიციპალიტეტში ჩატარებული კვლევა - მოქალაქეების საჭიროებათა გამოვლენა ადგილობრივი მომსახურების და სერვისების მოწოდების კუთხით თვითმმართველობის საქმიანობის გამჭვირვალობის, ეფექტიანობის და ინკლუზიურობის მიმართულებით, საჯარო მმართველობის რეფორმის კონტექსტში - გვიჩვენებს, რომ მუნიციპალიტეტში რეფორმის პირველი შედეგები უკვე ჩანს და ეს არის ელექტრონული მომსახურების დანერგვა, თვითმმართველობის ანგარიშვალდებულების გაზრდილი ხარისხი, მოქალაქეთა სხვადასხვა ჯგუფებთან აქტიური კომუნიკაციის ნახაღისება, მჭიდრო თანამშრომლობა ადგილობრივ არასამთავრობო სექტორთან და მისი რესურსის გამოყენება ადგილობრივი საჭიროებების გამოვლენის, მოქალაქეებთან დიალოგის კუთხით.

ნიშანდობლივია, რომ ამ ფაქტს ამყარებს თვითმმართველობის ეროვნული შეფასების კვლევის მასალები, სადაც ცაგერის მუნიციპალიტეტში ამ კომპონენტების ზრდის 25 პროცენტის მაჩვენებელი ფიქსირდება.

მონაცემთა ანალიზი საშუალებას იძლევა დასკვნისთვის, რომ მუნიციპალიტეტში არის პოლიტიკური ნება - რეფორმის წარმატებით იმპლემენტაციისთვის და ღია, ანგარიშვალდებული, ეფექტიანი ხელისუფლებისკენ გადადგმულია კონკრეტული ნაბიჯები. მაგრამ არის სერიოზული გამოწვევებიც, რამაც, შეიძლება, მიმდინარე პროცესებს ფასადურ ხასიათი მისცეს და ეჭვქვეშ დააყენოს მისი ეფექტიანობა: მუნიციპალიტეტის გეოგრაფიული რელიეფის, მოქალაქეთა დიდი ნაწილის მოწყვლა-

დი სოციალური მდგომარეობის, ინტერნეტის და კომუნიკაცი-ის ტექნიკური საშუალებების, ან მათი გამოყენების სათანადო უნარების არქონის გამო, მათ უდიდეს ნაწილს ხელი არ მიუწვდება ელექტრონული მომსახურების სიკეთეებზე.

თვალშისაცემია სხვაობა თვითმმართველობასთან კომუნიკაცი-ის საკითხში ასეთ მოქალაქეებსა და აქტიურ სათემო ჯგუფის წევრებს, ადგილობრივ მენარმეებს შორის, რომლებიც აქტიურად სარგებლობენ რეფორმის სიკეთებით და აღნიშნავენ, რამდენად მარტივი, კომფორტული და ეკონომიურია ელექტრონული მომსახურება, რომელიც მათ აძლევს საშუალებას, თავი იგრძნონ ადგილობრივი პოლიტიკური პროცესების ნაწილად.

კვლევით გამოვლინდა, რომ მუნიციპალიტეტში არის მიმართუ-ლება საჭიროებებზე მორგებული სოციალური პოლიტიკის და-წერვისკენ. ამ საკითხში მკაფიოდ გამოიკვეთა არასამთავრობო სექტორის როლი და თვითმმართველობასთან მათი თანამშრომ-ლობის პოზიტიური რეზულტატები. ერთ-ერთი მაგალითია სა-ჭიროებათა გამოვლენის, პროგრამების ეფექტის ერთობლივი შეფასების პრაქტიკა, რაც საფუძვლად დაედო რამდენიმე სო-ციალურ პროგრამას. ითქვა, რომ სამწუხაროდ, ბოლომდე არ არის გაცემული პასუხი მოწვევადი ჯგუფების საჭიროებებზე. მაგალითად, ერთხმად იყო დასახელებული შშმ პირებისთვის სა-თანადო ინფრასტრუქტურა, მათი ინტეგრირებისთვის საჭირო ღონისძიებები. თვალსაჩინოდ გამოიკვეთა სოფლის მეურნეობის მხარდაჭერისთვის გონივრული, გრძელვადიანი, სტრატეგიული პროგრამების საჭიროება, სადაც ადგილობრივ ხელისუფლებას ექნება წამყვანი როლი. ერთხმად იყო აღნიშნული მუნიციპალი-ტეტის ტურისტული პოტენციალი, რომელიც დასაქმების ახალ პერსპექტივებს მოიცავს.

გამოიკვეთა საკმაოდ მწვავე საკითხები, რომელიც დეცენტრალი-

ზაციის არასაკმარისი ტემპის გამო დგას დღის წესრიგში. მოქალაქეებს აქვთ დაკვეთა უფრო ძლიერ, ფინანსურად და პოლიტიკურად დამოუკიდებელ ადგილობრივ მართვაზე. მათთვის კატეგორიულად მიუღებელია ადგილობრივი ხელისუფლების თითქმის უფუნქციო როლი მოქალაქეთა სოციალური შეფასების, როგორც თვითონ უწოდებენ, „ქულათა სისტემის“ კომპონენტში.

კვლევის შედეგად გამოჩნდა, რომ თვითმმართველობაში არ არსებობს ადგილობრივ კერძო სექტორთან თანამშრომლობის პრაქტიკა და ვერც კერძო სექტორის კორპორატიული პასუხისმგებლობის მაგალითები გაიხსენეს, რაც ამ კუთხით მნიშვნელოვანი ძვრების საჭიროებას ცხადყოფს. კვლევის შედეგად გამოიკვეთა სარეკომენდაციო საკითხები.

რეკომენდაციები

ადგილობრივ ხელისუფლებას -

ელექტრონული მომსახურების გაუმჯობესების მიმართულებით სასურველია შემდეგი ღონისძიებების გატარება

- ✓ ადგილობრივ მოხელეებში საჭიროა იმის გაცნობერება, რომ საჯარო მმართველობის რეფორმის წარმატებისათვის, რაც პირველ რიგში, მოქალაქეთათვის მომსახურების გაუმჯობესებას მოიაზრებს, ძალიან მნიშვნელოვანია მთელი საზოგადოების პერმანენტული ინფორმირება ელექტრონულ მომსახურებაზე;
- ✓ მნიშვნელოვანია საჯარო მოხელეთა, განსაკუთრებით მერის წარმომადგენელთა კვალიფიკაციის უზრუნველყოფა ელექტრონული კომუნიკაციის მეთოდოლოგიაზე;

- ✓ სასურველია მოქალაქეთა მეტი მოტივირებისთვის და ელექტრონული რესურსების გამოყენების უნარ-ჩვევების მისაღებად, ვიდეორგოლების მომზადება მოცემული მომსახურების სიკეთეებზე და მის პრაქტიკულ გამოყენებაზე;
- ✓ სასიცოცხლოდ აუცილებელია მოქალაქეთა მასობრივი ინტერნეტიზაციის საკითხის ადვოკატირება სხვადასხვა დონეზე. ინტერნეტ-პროვაიდერებთან თანამშრომლობა და სოციალური შეღავათების ინიცირება მონყვლადი ჯგუფებისთვის;
- ✓ ეფექტური იქნება სოციალური პროექტების ინიცირება საინფორმაციო საკონსულტაციო ცენტრების დასაწერგად, რაც მოქალაქეებს გაუმარტივებს ელექტრონული მომსახურების მიღებას ცენტრიდან მოშორებულ თემებში;
- ✓ სასურველია სოციალური პარტნიორობის სისტემის შექმნა ადგილობრივ არასამთავრობო ორგანიზაციებთან, ადგილობრივ ინტელიგენციასთან, მოქალაქეებში ელექტრონული მომსახურების გამოყენების პოპულარიზაციისთვის.

მოქალაქეთათვის სოციალური დაცვისა და ინოვაციური სოციალურ-ეკონომიკური პროგრამების საჭიროება

- ✓ სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია, რომ მუნიციპალიტეტში მოხდეს განსაკუთრებით მონყვლადი ჯგუფებისთვის შესაბამისი პირობების შექმნა: შშპ პირთათვის ადმინის-

ტრაციულ შენონებსა და სხვა სოციალური დანიშნულების ობიექტებზე პანდუსების უზრუნველყოფა; მათი ან მათი ოჯახის წევრების საჭიროების სპეციფიკაზე ადაპტირებული ეკონომიკური საქმიანობის ხელშეწყობა (მაგალითად - შინ შესასრულებელი სამუშაო); სოციალურად დაუცველი მრავალშვილიანი ოჯახებისთვის გრძელვადიანი სოციალურ-ეკონომიკური პროგრამების გათვალისწინება ბიუჯეტში;

- ✓ სასურველია, მუნიციპალიტეტში დაინერგოს მოქალაქეთა საჭიროებების შესწავლის და პრიორიტეტების გამოვლენის მდგრადი სისტემა. ამისთვის ეფექტური იქნება აქტიურ მოქალაქეთა ჯგუფებთან თანამშრომლობა. სასურველია, გამოყენებულ იქნას უკვე არსებული კვლევები მოქალაქეების, მათ შორის ყველაზე მონყვლადი ჯგუფების საჭიროებებზე;
- ✓ სასურველია, მოქალაქეთა ეკონომიკური გაძლიერების პერსპექტივა დანახულ იქნას მუნიციპალიტეტის ტურისტულ პოტენციალში და მოხდეს მისი ეფექტური გამოყენების გზების ძიება;
- ✓ სასურველია, გამოინახოს გზები მუნიციპალიტეტში სოფლის მეურნეობის პროგრამების ხელშეწყობისთვის. საჭიროა არსებული სახელმწიფო და საერთაშორისო რესურსების განხილვა ადგილობრივი კონტექსტის ანალიზის საფუძველზე და მოქალაქეებისთვის შესაბამისი საკონსულტაციო სერვისის დანერგვა.

ახალგაზრდების ხელშეწყობა - სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია მუნიციპალიტეტში მიზანმიმართული ახალგაზრდული პოლიტიკის გატარება, ახალგაზრდების ინიციატივების წახალისება, შეხვედრები და სწავლებები; მათი საჭიროებების აღიარება; ახალგაზრდების ადგილზე დარჩენის მოტივირების მიზნით პროგრამების დანერგვა; სასურველია, ადგილობრივ ბიუჯეტში გათვალისწინებულ იქნას ახალგაზრდების მიერ მცირე ბიზნესის დასაწყებად საჭირო სახსრები.

ადგილობრივ და პროვაიდერ არასამთავრობო ორგანიზაციებს - მნიშვნელოვანია ადგილობრივ დონეზე სოციალური შინაარსის თემებზე ინფორმირება-განათლების ღონისძიებები; მათ შორის ელექტრონულ მომსახურებაზე;

- ✓ მნიშვნელოვანია ადგილობრივი ხელისუფლების გაძლიერება სოციალური პოლიტიკის მიმართულებით, კოოპერაცია ადგილობრივი საჭიროებების კვლევაში, მონიტორინგის და შეფასების პრაქტიკის დანერგვაში დახმარების განევა;
- ✓ სასურველია ახალი რესურსების მოძიება ადგილობრივი სამოქალაქო საზოგადოების გაძლიერების, ადგილობრივი კერძო ბიზნესის სოციალური პასუხისმგებლობის ამაღლებისთვის; საჭიროებათა იდენტიფიცირებისა და ადვოკატირების უნარების კუთხით მოქალაქეებთან თანამშრომლობა, თვითმმართველობასთან მათი დიალოგის ხელშეწყობა.

ცენტრალურ ხელისუფლებას - მნიშვნელოვანია თვითმმართველობისთვის კანონით მინიჭებული უფლებამოსილებების შესრულებაში ხელშეწყობა;

- ✓ არსებობს საჭიროება, გაკეთდეს მოქალაქეთა სოციალური დაცვის არსებული პრაქტიკის ანალიზი და დადგეს დღის წესრიგში თვითმმართველობის როლის უკეთესი გააზრება მოქალაქეთა სოციალური დაცვის პოლიტიკაში; მათი უფლებამოსილების გაზრდა მოქალაქეთა სახელმწიფოს ზრუნვის პოლიტიკის ბენეფიციარობის მაძიებელთა შეფასებაში.

ადგილობრივ და რეგიონალურ მედიასაშუალებებს - სასურველია, მედიის დღის წესრიგში მოხვდეს საჯარო მმართველობის რეფორმის მიმდინარეობის საკითხი, პოზიტიური პრაქტიკა და გამოწვევები - მოქალაქეთა კეთილდღეობის გაუმჯობესების კონტექსტში. ხელი შეეწყოს მისი დადებითი შედეგების და მოქალაქეთა მიერ მიღებული სარგებლის პოპულარიზაციას, მოქალაქეთა მეტ ინფორმირებას საჯარო მმართველობის რეფორმის თაობაზე.

საკონტაქტო ინფორმაცია:

კულტურულ-ჰუმანიტარული ფონდი „სოხუმი“

მის.: ქუთაისი, მგალობლიშვილის №6

ელ.ფოსტა: womansukhumi@gmail.com

ტელ.: (0431) 27 13 68

მობ.: +995 597 40 51 46

ვებ. გვერდი: www.fsokhumi.ge

<https://www.facebook.com/fsokhumi>

მენარმე ქალთა ფონდი

მის.: ქუთაისი, ლადო ასათიანის №68

ელ.ფოსტა: womenfund2003@gmail.com

ტელ.: (0431) 27 29 02

მობ. +995 592 67 91 91

ვებ. გვერდი: www.fwe.ge

<https://www.facebook.com/Fund-Of-Women-Entrepreneurs>

იმერეთის მხარის

მცენიერთა კავშირი „სპექტრი“

მის.: ქუთაისი, წმინდა ნინოს ქ., 9

ელ.ფოსტა: spectri@gmail.com

ტელ. (0431) 24 80 57

მობ. +995 599 57 05 16

ვებ გვერდი: www.spectri.org.ge

www.facebook.com/spectriGE